

Νέος Πρακτικός Οδηγός λειτουργίας των πολιτικών δικαστηρίων

Α. Τι αναστέλλεται

I. Αναστέλλονται οι «νόμιμες και δικαστικές προθεσμίες για την διενέργεια διαδικαστικών πράξεων και άλλων ενεργειών ενώπιον των υπηρεσιών των δικαστηρίων». Η αναστολή αυτή των νομίμων και δικαστικών προθεσμιών **καταλαμβάνει:**

(α) Προθεσμίες ασκήσεως ενδίκων μέσων (ανακοπής ερημοδικίας, έφεσης, αναψηλάφησης και αναίρεσης). Αναστέλλονται τόσο οι γνήσιες προθεσμίες (ανακοπής ερημοδικίας, έφεσης, αναψηλάφησης και αναίρεσης) όσο και οι καταχρηστικές (έφεσης, αναψηλάφησης και αναίρεσης). Ως προς την άσκηση αντεφέσεως (σε περίπτωση που δεν αναστέλλεται η δίκη της εφέσεως), προσθέτων λόγων εφέσεως (σε περίπτωση που δεν αναστέλλεται η δίκη της εφέσεως) και προσθέτων λόγων αναίρεσεως, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι ισχύει αναλογικά το άρθρο 74 § 9 ν. 4960/2020 (κατ' αυτό ο διάδικος που λόγω της αναστολής δεν μπόρεσε να ασκήσει αντέφεση ή πρόσθετους λόγους, δικαιούται να ζητήσει αναβολή). Το διάστημα κατά το οποίο αναστέλλονται οι ως άνω προθεσμίες ιδίως για την άσκηση ενδίκων μέσων με βάση τις ΚΥΑ του Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2020 θα προστεθεί στο διάστημα της αναστολής που έχει δοθεί με τις ΚΥΑ της άνοιξης ως και με τον ν. 4960/2020.

(β) Προθεσμίες ασκήσεως ενδίκων βοηθημάτων, ήτοι αγωγών (λ.χ. αγωγής για την οποία έχει οριστεί προθεσμία από το δικαστήριο των ασφαλιστικών μέτρων), πάσης φύσεως ανακοπών (κατά διαταγής πληρωμής, κατά πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης, της γενικής ανακοπής κ.ο.κ.), πάσης φύσεως αιτήσεων (λ.χ. αίτησης επαναφοράς στην προηγούμενη κατάσταση του άρθρου 153).

II. Αναστολή παραγραφών. Αναστέλλεται κάθε προθεσμία παραγραφής που θα έληγε εντός του χρονικού διαστήματος ισχύος των ΚΥΑ Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου. Δηλαδή αναστέλλεται και η πενταετής παραγραφή του άρθρου 250 ΑΚ για τις απαιτήσεις που γεννήθηκαν εντός του έτους 2015, που θα έληγε στις 31.12.2020.

III. Αναστολή διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης. Αναστέλλονται όλες οι διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης. Επομένως αναστέλλονται και όλες οι σχετικές προθεσμίες όπως λ.χ. προθεσμία δήλωσης του τρίτου στην κατάσχεση

στα χέρια τρίτου, προθεσμία αναγγελίας κ.ο.κ. Για τις δίκες αναγκαστικής εκτέλεσης ισχύει το πλαίσιο εκδίκασης των αντίστοιχων ενδίκων βοηθημάτων και μέσων που ορίζεται στην ΚΥΑ.

IV. Αναστέλλονται και οι προθεσμίες για τις εγγραφές, αιτήσεις κ.λ.π. ενώπιον Υποθηκοφυλακείων και Κτηματολογικών Γραφείων. Έτσι αναστέλλονται λ.χ. οι προθεσμίες τροπής προσημειώσεως σε υποθήκη.

B. Ποιες δίκες δεν διεξάγονται

I. Δεν εισάγονται οι υποθέσεις στις οποίες θα εξεταζόταν μάρτυρας (ή διάδικος, ή θα εμφανιζόταν αυτοπροσώπως διάδικος). Εδώ υπάγονται δίκες ενώπιον πρωτοβαθμίων δικαστηρίων (ειδικές διαδικασίες· παλαιά τακτική) ως και δίκες ενώπιον εφετείων όταν η προσβαλλόμενη απόφαση ήταν ερήμην (βλ. και ειδικότερη αναφορά κατωτέρω).

II. Δεν διεξάγονται οι δίκες εκουσίας δικαιοδοσίας, πλην των δικών σχετικών με την δικαστική συμπαράσταση (παρότι έχει μάρτυρες).

III. Δεν διεξάγονται οι δίκες ασφαλιστικών μέτρων διαφορετικών από αυτά που προβλέπει η ΚΥΑ. Δηλαδή δεν διεξάγονται δίκες ασφαλιστικών μέτρων για προσωρινή ρύθμιση κατάστασης και προσωρινή επιδίκαση απαίτησης.

Γ. Ποιες προθεσμίες δεν αναστέλλονται - Ποιες δίκες πρώτου βαθμού τακτικής διαδικασίας διεξάγονται

I. Τρέχουν κανονικά οι προθεσμίες της νέας τακτικής διαδικασίας των άρθρων 237 και 238 ΚΠολΔ ως ισχύουν μετά τον ν. 4335/2015 (π.χ. κατάθεση προτάσεων εντός των 100 ημερών, κλείσιμο φακέλου, προθεσμία για την λήψη ενόρκων βεβαιώσεων). Προσοχή: όπου τυχόν υπήρχε προθεσμία για να ασκηθεί αγωγή, η προθεσμία αναστέλλεται. Δεν απαγορεύεται όμως να ασκηθεί η αγωγή (εφόσον το εκάστοτε πρωτοβάθμιο δικαστήριο δέχεται καταθέσεις). Εάν ασκηθεί αγωγή και εφόσον υπάγεται στην τακτική διαδικασία, τρέχουν κανονικά οι προθεσμίες των άρθρων 215 και 237, 238. Σημειώνεται ότι προβλέπεται πλέον και *συναινετικό* αίτημα αναβολής σύμφωνα με το άρθρο 72 ν. 4722/2020 και για τις υποθέσεις που υπάγονται στην νέα τακτική διαδικασία και συζητούνται (:«πλασματική» συζήτηση της § 4 άρθρου 237) εντός της περιόδου της ΚΥΑ.

II. Τρέχουν κανονικά οι προθεσμίες της **παλαιάς τακτικής διαδικασίας** (ν. 2915/2001 όπως τροποποιηθείς ίσχυε, μέχρι να τροποποιηθεί από τον ν. 4335/2015) και η δίκη ενώπιον των πρωτοβαθμίων δικαστηρίων διεξάγεται, μόνον όμως εφόσον οι διάδικοι δηλώσουν ότι **δεν θα εξετάσουν μάρτυρες** με την δήλωση που προβλέπεται στην ΚΥΑ. Επομένως, οι διάδικοι κατ' αρχήν (δηλαδή εφόσον δεν γνωρίζουν και δεν έχουν διασφαλίσει ότι θα κατατεθεί δήλωση περί μη εξέτασης μαρτύρων) σκόπιμο είναι να προετοιμάσουν και να καταθέσουν προτάσεις και αποδεικτικά μέσα κατά την παλαιά τακτική διαδικασία (κατάθεση προτάσεων το αργότερο 20 ημέρες προ της συζήτησης ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου· κατάθεση προσθήκης αντίκρουσης το αργότερο 15 ημέρες προ της συζήτησης). Ακολουθως, σε όλες τις περιπτώσεις (Πολυμελές, Μονομελές Πρωτ., ή Ειρηνοδικείο) οι διάδικοι μπορούν να δηλώσουν ή όχι ότι δεν θα εξετάσουν μάρτυρες. Έτσι, εφόσον υποβάλλουν την κοινή δήλωση για μη εξέταση μαρτύρων, η δίκη θα διεξαχθεί. Αν δεν υποβληθεί δήλωση, η υπόθεση θα αποσυρθεί από το πινάκιο. Προσοχή: Εάν δεν υποβληθεί η ηλεκτρονική δήλωση περί της μη εξέτασης μαρτύρων το αργότερο στις 12:00 μμ της προτεραίας της δικασίμου, η υπόθεση δεν εισάγεται προς συζήτηση (η εκδίκασή της αναστέλλεται εκ του νόμου). Δεν παρέχεται δηλαδή δυνατότητα να υποβληθεί η δήλωση το πρώτον επ' ακροατηρίω.

Δ. Ποιες άλλες δίκες διεξάγονται

I. Διεξάγονται οι δίκες ειδικών διαδικασιών ενώπιον των πρωτοβαθμίων δικαστηρίων εφόσον οι διάδικοι δηλώσουν ότι **δεν θα εξετάσουν μάρτυρες** με την δήλωση που προβλέπεται στην ΚΥΑ.

II. Διεξάγονται κανονικά οι δίκες ενώπιον του εφετείου, εφόσον:

(α) Η πρωτοβάθμια δίκη είχε διεξαχθεί αντιμωλία· οι εφέσεις κατ' αποφάσεων εκδοθεισών αντιμωλία στον πρώτο βαθμό εισάγονται προς εκδίκαση αυτομάτως. Έτσι, δεν χρειάζεται να υποβληθεί η δήλωση της ΚΥΑ ότι δεν θα εξεταστούν μάρτυρες. Οι επιλογές είναι εδώ οι ακόλουθες:

(αα) Υποβολή δήλωσης του άρθρου 242 ΚΠολΔ.

(αβ) Παράσταση του πληρεξουσίου στο ακροατήριο για να συζητήσει την έφεση ή να ζητήσει αναβολή.

(αγ) «Συναινετικό αίτημα αναβολής» κατά το άρθρο 72 § 2 ν. 4722/2020.

(β) Η εκκαλουμένη έχει μεν εκδοθεί ερήμην, αλλά οι διάδικοι δηλώνουν ότι δεν επιθυμούν να εξετάσουν μάρτυρες. Την δήλωση ότι δεν θα εξετάσουν μάρτυρες θα κοινοποιήσουν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων κατά την ΚΥΑ το αργότερο την προτεραιία της δικασίμου με ηλεκτρονική αλληλογραφία (βλ. σχετικές ενημερώσεις των κατά τόπους εφετείων).

III. Διεξάγονται κανονικά οι δίκες στον Άρειο Πάγο υπό το ισχύον καθεστώς του ΚΠολΔ.

Σπυρίδων Κ. Τσαντίνης
Αν. Καθηγητής ΔΠΘ – Δικηγόρος